

IJORCES

**INTERNATIONAL JOURNAL
OF CONFERENCE SERIES ON EDUCATION
AND SOCIAL SCIENCES.**

**PUBLISHER: ÇORUM: OGERINT -INTERNATIONAL
ORGANIZATION CENTER OF ACADEMIC RESEARCH**

IJORCES

**International journal of conference series on education
and social sciences. (Online)**

January 2024

Science Editor: **Cetin Avcı**
(*Kadir Has University*)

Copyright © 2024

By Çorum: Ocerint -International Organization Center of Academic Research

All rights reserved.

Available at ijorces.org

Published:

Çorum: Ocerint -International Organization Center of Academic Research

ISSN 2717-7076

Bursa

Bursa, Turkey

Editorial Board Members

Prof. **Hakan Mete Dogan**, Tokat Gaziosmanpasha University, Turkey

Prof. **Afsun Sujayev**, Institute of Additive Chemistry of the ANAS, Azerbaijan

Prof. **Nadir Mammadli**, Azerbaijan Architecture and Construction University, Azerbaijan

Prof. **Munevver Sokmen**, Konya Food and Agriculture University, Turkey

ELSEVIER

SSRN
Electronic Journals

Universal
Impact Factor

KEYLITLAR: UMUMIY DIAGNOSTIKA MASALALARI

Abduvaliyeva S.X

Toshkent Davlat Stomatologiya Instituti,
Toshkent shahri, O'zbekiston
sababduvalieva@gmail.com

Kirish. Zamonaviy ilmiy tadqiqotlarda shilliq qavatning yallig'lanish kasalliklarini tashxislash va davolash muammosi og'iz bo'shlig'i shilliq qavati(SOPR) va qizil lablar chegarasi (KKG) dolzarb bo'lib qolmoqda. So'nggi uch o'n yillikda kasallik patogenezini tushunishda sezilarli yutuqlarga erishildi. Muhimlarni o'rganish natijalarigenetik, immunologik va ekologik ta'sirlar bilan bog'liq xeylit qo'zg'atuvchilarini yangi davolash usullarini ishlab chiqish uchun yangi asos hisoblanadi. Ushbu maqolada lablarning birlamchi yallig'lanish kasalliklari va ularning sabablari bo'yicha manbalar keltirilgan va erta tashxis qo'yish usullari haqida ma'lumot berilgan

Kalit so'zlar: xeylitlar, qizil labial chegara kasalliklari, og'iz shilliq qavati, diagnostika

Asosiy qism:

Xeylit-bu lablarning qizil chegarasining yallig'lanishi (KKG),Turlari: kontakt (allergik), aktinik, atopik, glandular,granulomatoz, eksfoliativ va plazmokli aniq xeylitlar.

Xeylit-bu kattalar va bolalarda ham keng tarqalgan kasallik hisoblanadi.Kasallik o'z-o'zidan mustaqil bo'lishi mumkin va turli xil holatlar bilan dermatologik patologiyalar yoki umumiy tik kasalliklari birga bo'lishi mumkin Xeylitlit vaqti-vaqti bilan takrorlanmaydigan kursga ega bo'lishi mumkin, bu o'z-o'zidan hayot sifatiga sezilarli darajada ta'sir qiladi

Diagnostika

1.Diaskopiya (vitropressiya)- Eritema mavjudligi aniqlanadi. Shisha shaffof plastinka bosiladi zararlangan zonasiga. Agar bosilganda qizil nuqta oqarib ketsa-yallig'lanish agar yo'q bo'lsa, belgi gemorragikdir.

2.Floresan diagnostika- Yog'och nurlarida luminesans (porlash) mavjud. Floresan ishlatiladichiroq yoki boshqa maxsus qurilmalar. Sog'lom SOPR och ko'k rang beradi yorqinlik, keratoz-sariq porlash soyasi, gi perkeratoz-xirako'kbinafsharang, yallig'lanish-kuchli ko'k-binafsha

3.Umumiy qon analizi- SOPRNING yallig'lanish kasalliklarida leykotsitlar darajasining oshishi mumkin, limfotsitlar, monotsitlar va eozinofillarning pasayishi, ESR tezlashadi.

Davolash / Boshqarish

Xeylit - terapevtik davolash simptomatik va etiologikdir:

Quruq, yorilib ketgan lablar: labni so'rish, lab bo'yog'i yoki boshqa qo'zg'atuvchi vositalardan saqlanish va vazelinni mahalliy qo'llash foydalidir.[26]

Allergik kontakt cheilit va atopik cheilit: mas'ul bo'lgan allergenni istisno qilish va past va o'rta intensivlikdagi topikal steroid va yumshatuvchi vositalarni qo'llash. Ba'zida kuchli steroid (fludrokortizon) yoki topikal kalsineurin inhibit?rlerinden off-label foydalanish talab qilinishi mumkin.

Burchakli cheilit: davolash og'iz bo'shlig'i gigienasiga rioya qilish, to'g'ri o'rnatilgan protezlardan foydalanish, to'siq kremlarini (masalan, sink oksidi pastasi) yoki vazelindan foydalanish va sicca belgilarini davolashdan iborat. Oziqlanish tanqisligida vitamin qo'shimchalari berilishi mumkin. Tish protezlari tufayli cheilit bo'lsa, tish protezlarini kechasi yotishdan oldin olib tashlash, intensiv ravishda cho'tkalash va keyin xlorheksidin

glyukonat eritmasi yoki suyultirilgan oqartirish eritmasi (suv bilan to'ldirilgan protez idishida 10 tomchi eritma) bilan namlash kerak.

Xulosa: Ushbu tadqiqot natijasida xeylitlarnirga tez suratda tashxis qo'yish imkoniyati yaratilgan. Bu usullar bemorlarga yengillik va qulaylik beradi. Ularda kasallik kechish bosqichlarini va da'volash usullarini to'g'ri yo'naltirishga asoslangan bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Bolalar og'iz bo'shlig'i shilliq qavati kasalliklari - S. S. Murtazayev, S. S. Mahsumova, L. A. Abduazimova, M. K. Ishanova
2. Og'iz bo'shlig'i kasalliklari - Nigora Toshpulatova, Sayyora Suyunova
3. Og'iz bo'shlig'i shilliq qavati va lab kasalliklari - S. A. G'affarov, G'. E. Idiev, J. A. Rizaev
4. Dental Hygienist - Elena Bablenis Haveles
5. Cheilitis - Beenish S. Bhutta; Wissem Hafsi.